31

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

LABIIS LEPORINIS,

Von Hasen-Scharten/

Quam

TRIUNO NUMINE,

CONSENTIENTE GRATIOSISSIMA FACULTATE MEDICA,

ILLUSTRIS ET PERANTIQUI HUIUS ATHENAEI HEIDELBERGENSIS

SECULARI FESTIVITATE TERTIA

PRÆSIDE

VIRO MAGNIFICO, AMPLISSIMO, EXCELLENTISSIMO, EXPERIENTISSIMOQUE

DN. GEORGIO FRANCO,

MED. & PHIL. D. PP. UNIVERS. PRO-CANCELLARIO. FACULT. MED. DECAN. ET SENIORE, DN. ELECT. TREVIRENS. ET DN. MARCHION. BADENS. ARCHIATR. ACAD. S. R. I. NAT. CURIOS. ET ITAL. RECUPERAT. COLLEGA, C. P. CAESAREQ. HUIUS ACADEMIAE p. t.

DNO. PRO-RECTORE,

DNO. PATRONO, PRÆCEPTORE NEC NON HOSPITE

IN OMNI VITA DEVENERANDO,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES DOCTORALES, IMMUNITATES ATQUE PRIVILEGIA LEGITIME CONSEQUENDI

EXCELLENTISSIMORUM DNN. PROFESSORUM ALIORUMQUE ERUDITORUM BENIGNAE CENSURAE SUBMITTET

JOHANNES PHILIPPUS Hofmann/

Trarbacô-Mosellanus.

Ad diem XVIII. Nov. M DC LXXXVI.

IN BRABEUTERIO UNIVERSITATIS

Horis locoque solitis

Imprimebat JOH. DAVID. BERGMANN. Walterian. Heres,
Elect. & Acad. Typogr.

Ad Momum.

ΡΑΟΝ ΜΩΜΕΙΣΘΑΙ, Η ΜΗΜΕΙΣΘΑΙ.

J. N. S S. T.

Procemium.

Uot indissolubilibus ferè nodis Gordius ille nodus constabat, quem potentissimum illum Domitorem multarum Gentium, celeberrimumque Monarcham plurimarum Regionum Alexandrum Magnum singulari prudentiâ solvisse in Quinti Curtij Historia legimus; tot quoque Affectus intricatissimi in nostro corpore humano, nodo Gordio vere simillimi reperiuntur, qui non minus difficiles solutu quàm curatu sunt. Etsi verò ejusmodi Affectus in Praxi quandoque soleant occurrere, rariores certè sunt in Tractatione, déque quibus altum est aliquando quibusdam silentium. Quando itaque ante breve temporis, Divinâ Clementiâ, *perfectis Examinibus, Thematibusque Theoretico & Practico resolutis, Gratiosa, Perantiqui & Illustris hujus Athenæi Heidelbergensis, Facultas Medica benignissimè mihi concesserit, Thema quoddam pro* Dissertatione Inaugurali *eligendi, hoc præ reliquis, partim propter materiæ raritatem, partim verò propter ejus necessitatem de* L A B I I S L E P O R I N I S, *mihi arrisit. Si igitur hinc inde erravero, aut adhuc errare & impingere* Tibi, Benivole Lector, *forsan videbor, illud & ingenii mei tenuitati & inconcinno Tractationis hujus ordini atque methodo, insuper Affectus, ut modò dictum, raritati, temporisque brevitati, maximè autem Tuæ indulgentiæ*

tiæ imputabis, huncque laborem æquo atque bono feres Animo, quicunq; hanc Dissertationem legeris aut adspexeris, quod Humanitatis genus omnibus nervis compensare studebo. Ego autem mihi gratulor, meq; ideo ter felicem deprædico, quoniam sub Tutela Serenissimi Principis ac Domini, Domini PHILIPPI VVILHELMI, Comitis Palatini, atque Electoris, etc. etc. Domini mei Clementissimi FESTIVITATEM SECULAREM TERTIAM *hujus Illustris Athenæi Heidelbergensis, maximô omnium applausu proximè celebrabimus: Floreat Illustre hoc Lyceum, vivant Proceres Academiæ ejusdem in florentissimæ juventutis commodum, subq; Tutela Serenissimi Principis ac Domini &c. Universitas hæc majora quam unquam capiat incrementa. Tu verò, Æterne Deus, sicut hactenus gratiâ tuâ paternâ me adjuvasti, ulterius clementiâ mihi assiste tuâ.*

CAPUT I.

ONomatologia. Ante omnia verò, & in omni Contemplatione optimum inventionis initium est, prius exactè cognoscere, quidnam sit illud, de quo disputetur, prout docet Galenus *Libr. Utrum Medicinæ vel Gymnasticæ sit Hygiene Cap. I.* Affectus igitur de quo sermo nobis instituendus, dicitur *LABIA LEPORINA,* prout omnibus est hæc sententia, inter alios vid. *SYLV. Libr. III. Pract. C. XII.* §. 28. seqq. *p.* 584. *Ioh. van. HORNE in Microtechne p. m.* 83. *§.* 9. *IUNGKEN Chym. experiment. Sect. VII. Cap.* 25. *p.* 757.

Schmitz

SCHMITZ Comp. V. M. P. p. 281. *BARBETTE in Chirurg. Part. I. C.* 27. *p.* 94. ut & *BLASIUS Med. Univers. Therap. Spec. p.* 300. *Sect. V. Cap.* 2. *M. Aur. SEVERIN. d. Efficaci Medicina, Part. II. p.* 118. *Cap.* 125. *WEICKARD. Thesaur. Pharmaceut. Galeno Chymico. p.* 622. *libr. IV. SENNERT. Pr. Med. p.* 9. *C. IV. libr. II. SEBIZ. Spec. pr. Med. Tom.* 1. *C.* 3. *p.* 437. *AMMANN. Paraenes. ad discentes p.* 411. *seqq.* Hi omnes, ut & adhuc alii, unanimiter uno eodemque nomine Labia Leporina solent indigitare. Quoad

Synonymiam, dicuntur Labia Leporina alio nomine *FISSURÆ* (ita tamen ut à minimis istis fissuris labiorum Germ. **Schrunden oder auffgesprungene Lefzen** distinguantur) *HIATUS LABIORUM, ROSTRA LEPORIS*, *Galli* vocant *BEC DES LIEVRES*, *Batavi HAESEMONDT*, *Germani* **Hasen-scharten** &c. vid. iterum *SCHMITZ l. dicto*, ut & *BLANCARDUS in Lexico Medico Lit. L.* Jam ad

Homonymiam, ubi notandum, quòd Labia Leporina, quatenus sunt affectus præternaturalis, non differant figura à labio supremo Leporis animalis quadrupedis, quæ vitiosa Labiorum conformatio loquelæ formandæque voci non solùm impedimentum sunt fingens, verùm etiam faciem totam reddunt indecoram.

CAPUT II.

MEritò descendimus nunc ad Descriptionem, ubi Labia Leporina dicuntur ea, quibus imperfecta sunt, & fissa ab ortu, vid. *SCHMITZ l. d.* singularis quoque considerationis morbus in labiis se exhibens, curationi Medicæ subjectus, est fissura ejus præsertim, quæ repræsentat Labia Leporum, à figura sic dicta, definio eadem, quòd sint fissura seu hiatus in labio, præsertim superiore, vel ab ortu, ob

Matris

Matris Imaginationem fortem, vel post ortum ex vulnere, aliisque causis externis inflicta, faciem reddens indecoram, suctionem & alimentorum assumtionem difficilem, formandæque loquelæ magno existens impedimento.

CAPUT III.

SIc similiter Subjectum generale statuo hominem utriusque sexus, qui considerandus ratione Ætatum, inter quas primariò *Infantes*, secundariò quoque adulti, quod utcunque à variisque causis externis ipsis infertur; hocque subjecto generali dilucidato, speciale quoque tractandum erit, illud nimirum statuo labium ipsum, interdùm in una, quandoque in utraque parte. Labium autem superius præsertim ponit *Ioh. van Horne. l.d.* & experientia quotidiana rei fidem facit; ut taceam forte aliquid conferre interstitium illud in labii superioris medio sub nasi columella; quod Græcis φίλτρον vocatur, aliquid contribuere, ut labium superius facilius diffindatur.

CAPUT IV.

A subjecto immediatè me confero ad Causas, & quidem I. *Proximam* continuum solventem, quam statuunt aliqui esse objectum illud per quod lædi solet imaginatio, hæc enim, cùm mirum in modum ejusmodi terriculamentis aut diuturnis cogitationibus turbari possit, efficax esse potest talem fœtum monstrosis labiis producere. Causa tamen proxima vera forte nemini, nisi soli Deo, nota. Quis enim mihi dicere valebit, ubi pars illa mandans imò hiatus labii, nec non pes, aut digitus sit, cum fœtus fuerit perfectus, moxque, puta intra spatium 3. 4. vel 5. dierum, in lucem edendus, an ne pars illa mandans jacebit in utero, certè cùm secundinâ debebat excerni, sed cùm non fiat illud, quid cogi-

cogitandum ? Iterum quis valebit enunciare, fœtu jam perfecto, & mox edendo, unde proveniat duplex unâ parte brachium, aut pes, aut caput, anne ex abundantia seminis? Ridiculum certè, Latet τὸ θεῖον quid Divini, sensus nostros fugiens. Vellem ulterius me à sapientiori informari super hac re. Jam verò ad Causas remotiores, ubi inter alias sisto imaginationem matris, quæ vel leporem, vel alium hoc malô laborantem adspexit, inprimis eô tempore, quo non ita pridem concepit; à parte Patris quoque provenire posse, dubito; agnoscit tamen *BLASIUS Therapeut. special. C. 2. S. V. p.* 300. Ex parte mulieris eandem ferè causam, dicendo: Multis seminis in utero defectus aut pravitas (quod tamen veritati repugnare censeo) vel formatricis error, maximè si terror aut imaginatio primô conceptus tempore accesserit: Hancque causam unanimi voto ferè omnes statuunt, quibus modo volupe fuit de hac materia tractare aliquid. Porrò in album remotarum causarum meritò pono *Res Naturales*, *TEMPERAMENTUM* biliosum, humores acres, corrodentes, salinos, deinde *Non naturales*, Aërem, hinc accuso Aquilonarem, Cibos omnes valdè aromatisatos, vinum generosum meracum, motum nimium, obstruendo enim parit calorem præter naturalem, hinc exsiccat, Animi denique pathemata ordini Symptomatum horum colophonem addere solent; in *Præternaturalium* indice sunt contusio, vulnus, ulcus, casus &c.

CAPUT V.

SIcque cognitis his causis ad eorundem labiorum signa, & quidem transeundum nobis erit ad Diagnostica, his signis non opus est, quia pars affecta visui nostro sese satis offert, faciem valde deformem efficit, maximè si dentes simul exserantur indebite. Allegabo hujus loci *DIFFEREN-*

RENTIAS, ubi dico alia ſtatim eſſe ab ortu, alia poſt ortum, alia labii tantum, alia verò maxillæ ſuperioris, alia denique oſſis Sphænoidis diviſi & fiſſi, ut exemplum poſterioris allegat *RONHUYSEN Hiſtoric. Curarum. lib. II. Obſ. I. p.* 6. Simile exemplum palati ſimul diviſi obſervavit Magnificus Dn. Præſes A. C. 1685. Moguntiæ menſe Septembri. Suus quoque

Signis Prognoſticis debetur honos, quodque interdum periculoſa ſit hæc labii ruina, patebit ex ſequenti Hiſtoria, dum nempe poſt ſectam & labiorum colligatam fiſſuram pullus citò moritur, quæ cauſa eſt, quia in Palato ad uvulam invenitur ſatis magna viſcidæ pituitæ copia, in qua ſuffocatus videbatur, quæ fortè ob commotionem, ejulatum & ploratum ex operatione cauſarum, delapſa à Capite fuit: reliquæ enim omnes partes & viſcera ſana erant, erat autem & palatum fiſſum uſque ad ſellam Turcicam, quemadmodum ſtylo percipi poterat, gingivæ quoque non coibant invicem ex parte illius fiſſuræ, prout hanc Hiſtoriam allegat *D. Joh. Rudolph. SALTZMANN Obſ. Anatom. D.* 23. *Nov. Anni M. DCXI. p.* 42. 43. igitur eventus, prout ex hac relatione conſtat, eſt lethalis, præſente nimirum confluxu humorum, præſertim copiâ pituitæ viſcidæ magnâ, quæ obſtruendo ſuffocationem minatur.

CAPUT VI.

CUmque multis varia ſit ſententia, dico ego operationem facilioris eſſe negotii tunc temporis, ſi vitiô tali juniores, adhucque ſugentes laborent, in iis enim carnis teneritas, & ad labem hanc corrigendam adhuc apta, niſi vires tempuſque lactationis obſtent: In adultis verò labiorum carnem multò obductam callô, & jam induratam difficulter ſanari poſſe nemo eſt qui repugnabit. Vidi tamen aliquem

quem Argentorati degentem, neſcio num fuerit Civis an Hoſpes, qui Anno ætatis ſuæ 26. vel 27. præter propter felici cum ſucceſſu fuit curatus, remanente tamen aliquali figurâ repræſentante Crucem. Operatio autem hæc feliciori gaudebit fine atque eventu, ſi tempore vernali aut æſtivo inſtituetur, cùm calor omnis (excipe p. n.) vulneribus agglutinandis majoris ſit efficaciæ, quam frigus, hoc ſiquidem ob adſtrictionem, qua gaudet, obſtaculo potius eſt.

Caput VII.

SIc præmiſſis iſtis, quæ ad inſtituti mei temporisque penuriam ſpectare mihi videbantur, Methodum medendi ſine remora aggredior, ubi operatio debet inſtitui *Citò*, ne per longam cogitationum ſeriem (quomodo nimirùm hoc vel iſtud ſit inſtituendum, hæc enim ante prius deliberare oportet ſeriò & maxima cum induſtria) hæmorrhagia nimia ſequatur, & ita damnum infanti inferatur, ſit ex mente *A. Corn. Celsi* cordatus, intrepidi animi, immiſericorsque Chirurgus, neque ejulatum & ploratum infantis curet, ſed ſe totum ad operationem ritè perficiendam applicet, *Tutò* nec cum temeritate, ſed omnia quæcunque agit, prudenter agat Chirurgus, *Iucundè* verò ne moleſtias adſtantibus & afflicto procreet majores. Porrò *Indicatio curativa* palmaria in hoc affectu eſt unitio, utpote quæ decenter, ut poſtea dicetur, lege artis eſt continuo vinculo ſervanda, ne iterum labia diſtendantur à ſe. Summô ſemper ſtudiô ad vires reſpiciendum, quæ quoque maximum ſunt co indicans, quarumq; jactura quomodo toti officiat Corpori, etiam Hoſpiti in Medicina erit notum, notius tamen ei qui Medicinæ addictus fuerit. Quid verò juvabunt ægrotum vanæ verborum jactationes, chartæque inania inſcripta verba, niſi quoque ſuccurratur eidem.

Caput VIII.

Videbo igitur quâ methodô sit aggredienda Cura ipsa, quam potiori parte dependere à fonte *Chirurgico*, quam Pharmaceutico mihi persuadeo. Quando igitur ritè procedere velis, 1. dissita nec non hiantia labia excoriare, 2. excoriata suturâ medicamentisque agglutinantibus conjuncta conservare oportet, apud infantes recens natos tali malô affectos initiô secundinam mox oblinat applicetque, sicut & in aliis nævis maternis poterit non sine fructu procedere is, quicunque vitia emendare studebit eadem, nullum præterea agglutinationis fructum factura est ejusmodi sutura; si quid cutis inter vulneris labra interjacuerit, quare quicquid ejus intererit excidendum est, aliâs unio non est speranda. *Ioh. Van Horne ap. Thom. Bartholin. Epist. Med. Centur. III. p. 348. Epist. LXXXI.* adducit aliquod Exemplum inquiens: *Ante sex circiter septimanas accessit me Chirurgus, indicans mihi monstrosum fœtum pridiè natum, cumque ego videndi cupidus ab eodem ad ades deductus essem, vidi nihil aliud esse quam Labium Leporinum, & apici nasi adnatam particulam instar articuli pollicis, totum quoque palatum fissum esse, quapropter eum monui, frequentia ejusmodi monstra apud nos esse, imò unum sanitati meô consiliô & Chirurgorum operâ fuisse restitutum.* Methodum curandi verò cur auctor dictus non apposuerit, non constat. Dixi supra, quod dissita, & à se invicem separata labii superioris latera excorianda sint, & cuticula inibi cum cute auferenda. Deinde conjungenda, tum conjuncta servanda suturis & aciculis, labii separatis partibus infixis, ultimò unguenta vel emplastra κολλητικὰ seu agglutinantia poterunt imponi. Parari verò solent ex variis adstringentibus aliisque ingredientibus v. g. Plantagine, Millefolio, Sanicula, Pilosella, Consolida majore, Pimpinella,

Sangui-

Sanguiſorba, Pentaphyllò, Biſtorta, Anagallide &c. è regno minerali poterunt uſui eſſe, Therebinthina, Maſtix, Thus, Sarcocolla, Oſteocolla, ſanguis Draconis &c. Hic exiſtimo non reiicienda eſſe quædam olea, v. g. Momordicæ, Therebinthinæ, Maſtichinum, Myrtinum. Juvabit præterea aliquid poſtquam excoriatio illa inſtituta eſt, vinum indere rubrum ori, quo cum os ipſum reddi poteſt mundum, gaudet enim quoque vi aſtrictoriâ nec non abſterſoriâ.

CAPUT IX.

INterim quis cibus ægro eſt offerendus, fumô ne induratus, an multô ſale conditus? Certè nequaquam, ſed evpeptos, euchymos, vinum certô reſpectu, habitâque ratione ætatis concedendum Aquâ parùm dilutum, Aër omnis fugiendus frigidus. Motus habenda eſt ratio, ſomnus potius procurandus præ vigiliis, parùm vel nihil loquatur patiens adultus. alvus ſit laxa, animi pathemata poſſibile quantum ad inſtar veneni exſecrentur, aliaque externa, quæ injuriam ægro inferre poſſunt, coërceantur. Qui plura volet, adeat Auctores ſupra citatos, noſtri inſtituti nunc non eſt, omnia ad unguem tradere chartæ, cùm non ſolùm temporis, verûm etiam aliorum ratio finem imponendi ſuadeant: Interea Tibi Domine JESU, qui me è Diaboli poteſtate eripuiſti, qui me à teneris huc uſque conſervaſti, gratias habeo tempore quôvis, tuere me miſerum impoſterum, aſſiſte porrò Clementiâ Tuâ, ſit TIBI pro conceſſis viribus ſempiterna Laus, Honor & Gloria

CO-

COROLLARIA.

1. Causa LABII LEPORINI non est imaginatio tantùm.

2. Calculus in renibus non potest frangi, sed imminui, hinc

3. Lithonthryptica frustra ferè adhibentur.

4. Diæta magis necessaria quàm medicamenta.

5. In Dysenteria vinum convenit, Disting.

6. Non datur Panacea.

7. Annorum Climactericorum nullus est usus.

8. Cometa est naturale quid.

9. Astrorum influxus nullius est Momenti præter Solis.

In

In

Diſputationem de Labiis Leporinis

PRAECLARISSIMI MEDICINAE CANDIDATI

JOH. PHILIPPI Hofmann/

προσφώνησις

PRÆSIDIS.

Vi ſtudium LABIIS LEPORINIS *grande locaſti,*
HOFMANNE, *in labiis optima verba geris.*
Quod vitium labiis fuit hactenus undique magnum,
Officium ſanum eſt, Dulcis Amice, Tibi.
A teneris labium *PATER effingebat & Ora,*
Ut nobis hodie verba diſerta dares.
Det DEUS et labiis et Cordi proſpera facta,
Sic ægri labium Carmina grata dabit.

Joan-

Joannes Philippus Hofmann.

ἀνάγραμμα.

Hem! ann' lippi fuſa! non: Sophi.

ἐπίγραμμα.

HIs calamo quæ *fuſa* vides PRÆCLARA tabellis,
An ea ſunt *lippi*, vel BONA DOCTA SOPHI?
Hem ! *non* lippus iners arguto HÆC tradere ſcripto
Poſſet : ſunt CLARI digna RELATA *Sophi*
Sic cujus medicam ſapientia tranſit ad artem,
Ille DEO ſimilis : quod docet Hippocrates.
Nicrini hoc ſimul *Excellens* probat *ordo* Lycei,
Qui *artis Apollineæ* dogmata ſacra docet :
Ἰσόθεος *Francus*, *Lucas* Doctiſſimus, atque
Brunnerus Soceri par *Gener* ille *Sophi.*
Tu quoque jam *Sophiæ* pergis conjungere *Hygeam*,
Hofmann, atque *DEO* reddere *Te ſimilem.*

Specimen Inaugurale Præcellentis Domini Auctoris admiratus, inventâ per nomen ejus gratulationis materiâ, fauſta omnia precatus ſcripſit

Ioh. Wilh. Chriſtiani,
M. L.

Ex-

EXploras HOFMANNE Labri curas Leporini,
Sic auges numerum Doctorum, hinc jure mereris,
Ut TIBI certanti Phœbus sua præmia ponat.

Ita gratulatur animo intimo Contubernali ac Commensali dilectißimo

P. W. V. a. H.
P. M. & M. L.

QVando HOFMANNE Tuô doctô Labium Leporinum
Monstras discursu, docta labella Tua
Insimul ostendis; grator de pectore toto
Tantam doctrinam, promeritumque decus.

Nobilißimo Auctori, Commensali dilectißimo paucis his se commendare voluit

David Lipach. U. I. C.

Est *Hofmanne Tibi* curæ *Labii Leporini*
Scrutari causas; affectûs tradere curam.
Perficis hoc ipsum, ac magna cum laude reportas
Doctoris tantô meritam sudore coronam.
Gratulor ex animo *Tibi*, prospera quæque precando.

Fr. Christ. Schattenmann,
Land. Stud. Jur.

Nobi-

NObilitat nunquam, quamvis gratissima forma
Corporis: Ast animi tantum placet inclyta virtus
Hoc decus, haud decus id, cum mens deserta decore;
Hinc, HOFMANNE, tuæ cum sint pulcherrima mentis
Lumina, jam video sertum TIBI nectere Musas.

Dab. è Museo Heidelbergæ die 15. Novembris LXXXVI.

Nobilissimo ac Præstantissimo Domino Candidato, Amico suo peramando pauca hac adjicere voluit, debuit,

Joh. Ulricus Klotz.
LL. Stud.

DE lepore aut *labiis leporinis* quando lepore
HOFMANN perdocto differis; euge BENE!

Nobilissimo atq; Præclarissimo Domino Candidato, Fautori, Amico & Consalino honoratissimo posui

Georgius Fridericus Francus,
Phil. & Med. Cultor.

FINIS.

